

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkasuohkan

Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028

Veien videre

Synliggjøring og forankring

Fylkeskommunens ansvar

Fylkeskommunens ansvar for folkebibliotekenes utvikling er ifølge *Lov om folkebibliotek* å ivareta regionale bibliotekoppgaver og regional bibliotekutvikling. Dette handler om å utvikle bibliotektiltjenesten i tett samhandling med kommunene.

Fylkeskommunen har planmyndighet og gjennom bibliotekplanen får vi et felles styringsverktøy som gir oss den nødvendige samhandlingen og koordineringen av utviklingstiltak og fellesløsninger.

(fra Fylkesrådets innledning)

Vårt felles verktøy

Fylkesrådet er av den oppfatning at *Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028* er et retningsgivende styringsverktøy og et godt grunnlag for samhandling, utvikling og styrking av folkebibliotekene i Troms.

Regional bibliotekplan for Troms 2017-2028 bør behandles politisk i kommunene og legges til grunn for lokal bibliotekplanlegging og – utvikling. Dette kan redusere plangapet mellom fylkeskommunen og kommunene, lette samhandlingen og øke fokuset på felles utfordringer og muligheter.

(fra Fylkestingssak 14/17)

Hva betyr dette egentlig?

Planen er godkjent av kommunene gjennom to høringsrunder

+ Planen er enstemmig vedtatt i fylkestinget

= Bibliotekplanen er noe alle kommunene må forholde seg til og som vi i fellesskap skal følge opp

Fylkesbibliotekets videre arbeid vil være planforankret:

- satsinger
- kompetanseutvikling
- økonomi/ressursbruk

Forslag til hvordan synliggjøre og forankre bibliotekplanen:

- Politisk behandling i kommunene
- Møter mellom fylkesbiblioteket og kommunene
- Handlingsplanen – Gjennomføring – Tiltaksmatriser

Politisk behandling

- Involver din leder
- Gjør deg kjent med hvordan man gjør det i din kommune – kommunestruktur, regler, retningslinjer, frister mm.
- Start tidlig – ha god tid til å jobbe fram saken ifht fristene
- Skrive saksfremlegg – grunnlaget for behandling og vedtak i kommunestyret – forslag til innstilling
- Gi kommunestyret et godt beslutningsgrunnlag dvs. redegjøre for eventuelle administrative og økonomiske konsekvenser av ulike vedtak
- Kortversjonen

TROMS fylkeskommune

ROMSSA fylkkasuoikkan

Hva er viktig å trekke fram for kommunestyret?

Føringer og strategier i bibliotekplanen som krever noe av kommunen som samarbeidspart og som man bør ha med i et saksfremlegg

Det overordnede målet

«... gode og likeverdige tjenester og tilstrekkelig nærhet til tjenestene for alle innbyggere i Troms»

Formålet

«... sørge for et felles styringsverktøy som sikrer tjenester som er relevant for alle, tilstrekkelig kompetanse og hensiktsmessig samarbeid mellom fylkeskommunen og kommunene»

Strategiene i den regionale bibliotekplanen skal følges opp gjennom fireårige handlingsplaner som utvikles i samråd med kommunene.

Forts.

- Vårt mål er at et felles styringsverktøy vil gi oss et løft for alle folkebibliotekene i fylket og en kvalitetsheving av hele virksomheten.
- Folkebibliotekets potensial som lokal utviklingsaktør og partner er viktig og må synliggjøres for kommuneledelsen og andre interessegrupper.
- En kvalitet ved folkebiblioteket er at det er et virkemiddel for å oppnå mål. I kommunene gjelder det å vise hvordan folkebiblioteket kan bidra i andre tjenester innen som for eksempel skole-, helse- og kulturfeltet.

Utfordringer i Troms:

Samfunnsoppdraget er større enn det de fleste kommunene klarer å løse alene. Det er et gap mellom de nasjonale målsettingene om hva som skal leveres og det som blir levert.

Omkring halvparten av folkebibliotekene i fylket har mindre enn ett årsverk til bibliotek tjenester.

Det er utfordrende å tilby bredden av folkebibliotekenes lovpålagte tjenester innenfor så små ressurser.

Folkebibliotekenes tilbud er avhengig av kommunal økonomi. *Kulturutredninga* (NOU 2013:4) omtaler folkebibliotek som del av den kulturelle grunnmuren som er blitt systematisk underfinansiert over tid.

Det har også vært tilfelle i Troms. Folkebibliotekenes brede samfunnsoppdrag blir sjelden sett i budsjettvurderinger. Det er utfordrende å få synliggjort hele bibliotek tjenesten når beslutninger skal tas i økonomisk budsjettlegging.

Mens den kulturelle delen ofte legges vekt på, mangler ofte forståelsen for folkebibliotekets rolle som møtested, læringsarena og kompetanseaktør.

I Troms har det vært gjennomført utstrakt utviklingsarbeid i folkebibliotekene til tross for begrensede kommunale ressurser. I hovedsak er dette finansiert av eksterne, midlertidige prosjekt- og utviklingsmidler.

Det er en krevende og ikke bærekraftig arbeidsform over tid. Det er et mål at basistjenestene i folkebiblioteket blir mer solid og bærekraftig og mindre avhengig av eksterne midler.

Hvordan løse utfordringene sammen?

Den regionale bibliotekplanen legger opp til mer forpliktende samarbeid og samhandling på flere nivåer og på tvers av kommunegrensene.

Handlingsplanen:

- Nye modeller for organisering av felles bibliotektenester
- Erfarings-/og kunnskapsdeling/utveksling
- Ressursdeling
- Prosjektfelleskap
- Standard på tjenestenivå
- Samarbeidsavtaler
- Kompetanseutvikling

Møter mellom fylkesbiblioteket og kommunene

- Hva er vår agenda?
- Hvem skal delta på møtene?
- Fremdrift?
- Hvordan gjennomføre?
- Ønsket resultat?

Handlingsplanen – Gjennomføring – Tiltaksmatriser

Hovedsatsinger 2017-2018:

- Folkebibliotekene som kunnskapsaktør
- Felles retningslinjer/rutiner/standarder
- Kompetanseutvikling – Ledelse, Informasjonskompetanse
- Felles planlegging
- Felles kampanjer
- Felles aktiviteter
- Følge opp litteraturstrategien